

Het begin van de speurtocht en het ontstaan van de stamboom van de Familie Peihak

We zijn in het jaar 1999 begonnen met een familieonderzoek van de familie Peihak. Na veel speurwerk en alles wat we verzamelt hebben, zoals foto's, datums beroepen en waar de mensen wonen en gewoond hebben, hebben we een presentatie van gemaakt, Aan de hand hiervan hebben we een reunie georganiseerd in het sprookjeshof in Zuidlaren. Inmiddels hebben we al 5 keer een reunie (Peihakkendag) georganiseerd.

Hier het overzicht van de aantal Reunie's. (Peihakdagen)

<i>1. Sprookjeshof in Zuidlaren</i>	<i>26 – 01 – 2013</i>
<i>2. Hotel Faber in Hoogezand</i>	<i>14 – 09 – 2013</i>
<i>3. Eemshotel in Delfzijl</i>	<i>28 – 11 – 2015</i>
<i>4. Landgoed Ekenstein in Appingedam</i>	<i>29 – 04 – 2017</i>
<i>5. Landgoed Ekenstein in Appingedam</i>	<i>31 – 08 – 2019</i>

Aan een onderzoek van je voorouders (stamboom) komt in principe nooit een eind. Daarom blijft het onderzoek doorgaan voor wat betreft personenfoto's, graven, jaartallen, woningen, documenten, beroepen enz enz.

De betekenis van de naam Peihak.

Hindrik Jans van Noordbroek geboren 1746.

Had geen achternaam .

Bij het overlijden is de naam Peihak geregistreerd bij de burgerlijke stand Noordbroek in 1808.

Vermoedelijk is de naam Peihak afgeleid van een landbouwwerktuig.

*De **Pei** staat voor peen een wortel of iets dergelijks in de grond.*

***Hak** staat voor het hakken van de wortelen in de grond.*

Samen gevoegd Peihak

Dit komt uit het Groninger archief 25-08-2015.

:

Officieel werd de burgerlijke stand in Nederland op 18 november 1811 ingevoerd tijdens de kortstondige regering van koning Lodewijk Napoleon Bonaparte. In België gebeurde dit al in 1795. Dikwijls wordt aangenomen dat de achternamen ingevoerd zijn door Napoleon Bonaparte en dus aan hem te danken zijn, maar dat is een misvatting. In feite hadden veel mensen al lang voor het Napoleon tijdperk al achternamen, die echter niet officieel geregistreerd waren. Al in de vijfde eeuw na Christus hadden de Germaanse volken, zoals de Franken, Friezen en Saksen een ééennaamsysteem, waarbij één naam volstond en waarbij bijna iedereen een verschillende naam kreeg. In de Middeleeuwen werd het ééennaamsysteem vervangen door het tweenamensysteem, bestaande uit de

voor en toenaam.

Patroniemen

De meeste inwoners van Nederland hadden voor de inlijving van Nederland door Frankrijk dus al een familienaam die echter niet officieel geregistreerd was, maar ontstaan was uit het patroniemensysteem. Een patroniem of vadersnaam geeft aan hoe de vader van de naamdrager heet en is dus afgeleid van de naam van de vader. Bekende voorbeelden hiervan zijn: Willemsen (Willemszoon), Janssen (Janszoon), Pietersen (Pieterszoon). Omstreeks 1800 was het patroniemensysteem nog volop in gebruik, om uiteindelijk te worden opgeheven tijdens de invoering van de burgerlijke stand. In Oost-Nederland werd dikwijls de naam van de boerderij 'toponiem' waar men woonde aangenomen en verder werden ook eigenaardigheden zoals een bepaalde kenmerk of een beroep aangeduid als achternaam. Zo zijn er nog steeds bekende achternamen zoals: de Lange, De Groot, Bakker, Visser en Smid. Dit veranderde echter na de inlijving van Nederland in 1810 door het Franse keizerrijk van Napoleon Bonaparte en de invoering van het burgerlijk wetboek, ook wel de 'Code Civil' of de Code Napoleon genoemd. Daarmee werden de regels voor de burgerlijke stand opgesteld en werd het verplicht om geboortes, huwelijke en overlijden officieel te laten registreren bij het gemeentesecretariaat. Gedurende de periode 1811 – 1812 kon men bij de gemeente officieel een familienaam bevestigen of

aannemen, maar in de praktijk werd dat niet zo heel veel gedaan. Veel mensen die al generaties lang dezelfde familienaam hadden, vonden dit niet zo noodzakelijk. Tot 1811 waren het de kerken die aantekeningen maakten van geboorten, huwelijken en overlijden, maar in 1811 veranderde dit definitief door de invoering van het burgerlijk wetboek. Voor 1811 hadden doorgaans alleen de rijke en voornamen mensen een familienaam. Achternamen worden in de regel doorgegeven door de vader, maar in sommige gevallen ook door de moeder. Hierbij kan het gaan om situaties wanneer de vader onbekend is of het kind weigert te erkennen of wanneer de moeder erkenning door de vader wil tegenhouden. Gehuwde vrouwen voeren doorgaans de achternaam van hun echtgenoot, maar zij houdt wel haar meisjesnaam waaronder zij bijvoorbeeld staat ingeschreven bij instanties. Ook kan het een bewuste keuze zijn om als gehuwde vrouw de eigen 'meisjesnaam' te blijven gebruiken in plaats die van haar echtgenoot.

Globaal kunnen de achternamen in de volgende groepen worden onderverdeeld:

Afstammingsnamen. Zij kunnen worden onderverdeeld in de volgende subgroepen: Vadersnamen (patroniem): de naam vader. Voorbeelden hiervan zijn: Pietersen (zoon van Pieter), Janssen (zoon van Jan), Willemsen (zoon van Willem) Dit zijn de meest voorkomende achternamen.

Moedernaam (metroniem): Ontstaan uit de voornaam van de moeder en overige verwantsnamen. (Ooms, De Neef)

Geografische namen. Deze namen duiden plaats of streek

van herkomst aan, de boerderij waar men woonde, maar ook wel de achternaam van de heer die men vroeger diende. Voorbeelden hiervan kunnen zijn: van Tilburg, van Brussel, van Velzen, van Groningen.

Beroepsnamen. Deze namen duiden de naam van het beroep aan wat men uitoefende. Bekende voorbeelden hiervan zijn: Smid, Bakker, Mulder, Visser, Kuiper, de Boer.

Eigenschapsnamen. Zij duiden bepaalde lichamelijke of geestelijke kenmerken aan en ook diernamen behoren tot deze namengroep. Voorbeelden zijn: De Lange, De Groot, de Kleine, de Vos, de Leeuw, de Hond, Kat. De 10 meest voorkomende achternamen in Nederland zijn: De Jong, Jansen, De Vries, van de Berg, Bakker, van Dijk, Janssen, Visser, Smit en De Boer. In totaal komen er circa 200.000 achternamen voor in Nederland en door immigratie van onder andere Italianen, Spanjaarden, Turken, Marokkanen en andere bevolkingsgroepen is Nederland de laatste decennia verrijkt met vele verschillende achternamen. Daarvoor waren er al tal van Nederlanders met een van oorsprong Franse achternaam, die afkomstig is van een Hugenootse afkomst. Aanhangers van het protestantisme (Hugenoten) werden in de zestiende en zeventiende eeuw bloedig vervolgd in het Katholieke Frankrijk en velen van hun moesten vluchten. Zodoende kwam een aantal van de Hugenoeten terecht in Nederland waar zij zich vestigden. Enkele voorbeelden van deze van origine Franse achternamen zijn: Tokkie (Toquet), Petit,

de Jeu (du Jeu), Le Grand, Plessius (Du Plessis). De achternaam staat vast en kan in principe niet gewijzigd worden. Er zijn echter wel situaties waarbij de achternaam gewijzigd kan worden, maar dit is een kostbare en langdurige geschiedenis. Situaties waarbij de achternaam gewijzigd kan worden zijn bijvoorbeeld wanneer de ouder of verzorger het kind zijn of haar achternaam wil geven, bij een onjuiste spelling of een bespottelijke achternaam. Voor wijziging van de achternaam moet een schriftelijk verzoek ingediend worden bij de Koningin, en de uitvoering van de naamswijziging geschiedt door het Ministerie van Justitie. Hetzelfde geldt in principe voor het wijzigen van de voornaam, maar daarvoor moet het wijzigingsverzoek ingediend worden bij de rechtbank

Napoleon Bonaparte

Kaart Provincie Groningen Omstreeks 1600

Het ontstaan van de familie Peihak In het plaatsje Noordbroek

Auteurs Henk en Gerry Peihak